

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 9145/09

בפני: כבוד המשנה לנשיאה א' ריבלין
כבוד השופטת א' פרוקצ'יה
כבוד השופט ח' מלצר

המערער: חיים איטח

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
שניתן ביום 1.10.09 ע"י כב' השופטת צ' צפת, בתיק פ'
8095/08

תאריך הישיבה: י"ח בטבת התש"ע (04.01.10)

בשם המערער: עו"ד קובי בן שעיה

בשם המשיבה: עו"ד ליאנה בלומנפלד-מגד

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט ח' מלצר:

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופטת צ' צפת). המערער הורשע, על פי הודאתו, בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק) והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק. על המערער נגזרו 24 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי ופסילה מלהחזיק רישיון במשך 5 שנים.

2. מן העובדות המתוארות בכתב האישום המתוקן, בהן הודה המערער, עולה כי בתאריך 3.5.2008 הבחין השוטר אבי קטורזה (להלן: השוטר), שנסע בניידת משטרתית, באדם (להלן: אביתר) הנוהג בג'יפ מסוג ב.מ.וו. השוטר חשד כי אביתר נוהג ברכב כשהוא שיכור, ועצר אותו לצורך ביצוע בדיקת "ינשוף". לאחר ביצוע הבדיקה ובעת שהשניים ישבו בניידת, נכנס המערער לרכבו של אביתר והחל לנסוע, כששתי בנות, אשר זהותן איננה ידועה למאשימה יושבות במושב האחורי של הרכב. אביתר אמר לשוטר כי הוא חושב שגונבים את רכבו, והשוטר החל לנסוע בניידת כשהאורות הכחולים דולקים והשוטר כורז למערער לעצור בצד. בשלב מסוים הניידת התקרבה אל המערער, ואז המערער נעמד עם רכבו בשולי הכביש, ואמר לשוטר: "מה זאת אומרת, זה הרכב שלי". באותו שלב לחץ המערער לפתע על דוושת הגז, הסיט את הרכב שמאלה בחדות לכיוון הכביש והחל לברוח בנסיעה מהירה, כשהשוטר דולק אחריו בניידת. המערער המשיך בנסיעה מהירה בכביש דו-סטרי, תוך שהוא עוקף כלי רכב וגורם לרכבים מן הנתיב הנגדי לסטות מנתיב נסיעתם על מנת להימנע מהתנגשות. כל אותה העת דלק השוטר אחר המערער, כשהאורות הכחולים של הניידת דלוקים והוא כורז למערער במערכת הכריזה. לבסוף נעמד המערער ברמזור אדום, אז הצליח השוטר לעקוף אותו ולחסום את דרכו. השוטר ירד מהניידת, ניגש אל המערער והורה לו לצאת מהרכב, אך הוא סירב לצאת והשוטר נאלץ למשוך בידו של המערער על מנת להוציאו מן הרכב ולעצרו. בסעיף 8 לכתב האישום המתוקן נאמר עוד כך:

"הנאשם, במעשיו כמתואר בעובדות לעיל, טיפל בכלי תחבורה ובנתיב תחבורה בדרך שיש בה כדי לפגוע ולסכן את חיי הנוסעים בנתיב תחבורה ואת בטיחותם בכוונה לפגוע בהם או לסכן את בטיחותם ועשה מעשים בכוונה להפריע לשוטרים כשהם ממלאים תפקידם כחוק או להכשילם בכך."

3. בכתב האישום המקורי שהוגש כנגד המערער, יוחסה לו עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(2) לחוק, יחד עם עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. בתאריך 2.4.2009 הורשע המערער, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן, שהעובדות הכלולות בו פורטו לעיל. במסגרת תיקונו של כתב האישום נמחק סעיף אחד מן התיאור העובדתי, שתיאר ניסיונות התחמקות של המערער מן השוטר ובלימות מכוונות במטרה לגרום לניידת להתנגש בו, וכן הוחלפה העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה – בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, לפי סעיף 329(א)(2) לחוק. ההסדר לא כלל הסכמה לעניין העונש וסוכם כי כל צד יטען כהבנתו בנושא זה.

4. במסגרת גזר הדין סקר בית משפט קמא הנכבד את תסקיר שירות המבחן שהוכן עובר למתן גזר הדין. בתסקיר תואר המערער (בן 22 בעת ביצוע העבירה) כבחור אינטליגנטי, ללא כל עבר פלילי ובעל שאיפות לקדם את חייו באופן נורמטיבי. לצד הודאתו בביצוע העבירה והבעת צער על התנהגותו, התרשם שירות המבחן מקשייו של המערער לשאת במלוא האחריות למעשיו ונטייה לצמצם את חומרת העבירה על ידי תיאורה כאי-הבנה שחלה בינו לבין השוטרים. שירות המבחן סבר כי צו שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב של 340 שעות יהווה עונש מרתיע והולם עבור המערער.

5. בית המשפט הנכבד קמא ציין בגזר דינו כי העבירה בה הורשע הנאשם חמורה, ואך בדרך נס נמנעה פגיעה בחיי אדם. עוד הודגש, כי תופעת הנהיגה הפרועה במהלך מרדפים, האופיינית במיוחד לאזור הדרום, מהווה סכנה של ממש לביטחון הציבור, וכי הפסיקה בשנים האחרונות קבעה רף ענישה מחמיר למקרים מסוג זה, בהתחשב בצרכי ההרתעה המיוחדים. עוד התייחס בית המשפט בחומרה לעובדה שהעבירה בוצעה תוך כדי תקופת פסילה על-תנאי שהוטלה על המערער בגין נהיגה במהירות מופרזת. בית המשפט דחה את טענת המערער לפיה התנהגותו נבעה מאי-הבנה בינו לבין השוטרים, כיוון שעל פי המתואר בכתב האישום המתוקן, המערער המשיך בבריחתו אף לאחר שעצר בשולי הכביש ואמר לשוטר שהרכב שלו, וחרף העובדה שהאורות הכחולים של הניידת דלקו וכרזו לו לעצור. עוד דחה בית המשפט את טענת המערער לפיה מעשיו פסקו ביוזמתו כשנעמד ברמזור אדום, כיוון שעל פי האמור בכתב האישום המתוקן (שהמערער הודה בעובדותיו כאמור) המרדף הופסק רק כשהשוטר עקף את המערער וחסם את דרכו, והוא אף נאלץ להוציא את המערער מן הרכב בכוח. לצד כל זאת, שיקלל בית המשפט הנכבד קמא את העובדה כי המערער נעדר עבר פלילי ושירת שירות צבאי מלא – לשביעות רצונם של מפקדיו. כן הובאו בחשבון במסגרת גזר הדין ממצאי תסקיר שירות המבחן החיובי והודאתו של המערער, שחסכה בזמן שיפוטי. בסופו של יום השית כאמור בית המשפט הנכבד קמא על המערער 24 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שלא יבצע תוך שלוש שנים מיום שחרורו כל עבירה מסוג פשע, ופסילה מלהחזיק, או לקבל רישיון במשך 5 שנים מיום שחרורו.

6. בית המשפט הנכבד קמא עיכב את ביצועו של גזר הדין ב-45 יום לצורך הגשת ערעור לבית משפט זה, אך בקשתו של המערער לעיכוב נוסף של גזר הדין עד להכרעה

בערעור – נדחתה (בהחלטתו של חברי, השופט ט' ג'ובראן, מתאריך 15.11.2009) והוא החל לרצות את עונשו.

טענות הצדדים בערעור

7. בערעור שבפנינו משיג המערער על חומרת העונש. לטענתו, שגה בית משפט קמא כשהתייחס אל העבירה כשקולה מבחינה עובדתית לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, ואף קישר מקרה זה לתופעת המרדפים בנגב וביסס את גזר דינו על פסיקה המתייחסת לתופעה זו. לשיטתו, התייחסות זו שגויה, הן מאחר שנסיבות העבירה במקרה זה שונות בתכלית מן הנסיבות האופפות בדרך כלל את המקרים המסווגים כסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה (כאן לא בוצעה עבירה על ידי המערער עובר לנסיעת המשטרה אחריו והאירוע נמשך זמן קצר יחסית), והן מאחר שהיא התעלמה מן התיקון שנעשה בכתב האישום במסגרת הסדר הטיעון. עוד טוען המערער כי שגה בית המשפט הנכבד קמא עת דחה את טענותיו, לפיהן המרדף החל כתוצאה מטעות ואי-הבנה בינו לבין השוטרים, וכי המרדף פסק ביוזמתו. כמו כן, המערער סבור כי בית משפט קמא לא נתן את המשקל הראוי להמלצת שירות המבחן ולנסיבותיו האישיות, הכוללות את הנתונים הבאים: גילו הצעיר, אורח חייו הנורמטיבי, מצבו הרפואי של אביו ומצבו הנפשי של המערער, שהינו נפגע חרדה (עקב נפילות טילי קסאם בסמוך לביתו שבשדרות) ואשר היה מצוי בעיצומו של הליך טיפולי, שנקטע עם תחילת מאסרו. לבסוף מפנה המערער למקרים בהם הורשעו נאשמים בעבירות דומות, בנסיבות חמורות יותר, לטענתו – לגביהם בתי המשפט הסתפקו בעונשים של עבודות שירות.

8. באת-כוח המדינה, מצידה, הדגישה בפנינו את התנהגותו של המערער, שסיכנה חיי אדם ואופיינה במידה רבה של תעוזה, וכן את הבעייתיות באי-נטילת אחריות מלאה על האירוע מצד המערער. כמו כן, לשיטתה, אף שבית המשפט הנכבד קמא התייחס בגזר הדין לתופעת המרדפים בדרום, הוא גם הביא בחשבון את השיקולים לקולא, ועל כן הטיל על המערער עונש מאסר שאינו ארוך באופן יחסי ואיננו תואם את רף הענישה בענייני מרדפים.

9. לקראת הדיון שהתנהל בפנינו הוכן תסקיר שירות מבחן עדכני בעניינו של המערער, בו צוין כי אף שהמערער ממשיך לתאר את העבירה כתוצאה של אי-הבנה, ניכר כי עבר עליו תהליך של חשיבה לגבי דפוסים של התנהגות בעייתית שהפגין בעת האירוע, והוא הפנים כי עליו להיענש בגין מעשיו. שירות המבחן הדגיש את החשיבות שבהמשך קבלת טיפול בתופעת החרדה בה לוקה המערער בעקבות נפילת הקאסמים

בקרכת ביתו – טיפול שנקטע עם תחילת המאסר, והוסיף את התרשמותו, לפיה יש במאסר ממושך בכדי לפגוע בביטחוננו ובדימויו העצמי של המערער.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון במכלול החומר ובחינת טיעוני הצדדים, מצאתי כי יש מקום להקל במידה מסוימת בעונש שהושת על המערער. הטעמים לכך יובאו להלן.

11. כידוע, ערכאת הערעור ככלל איננה נוטה להתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים של טעות, או חריגה קיצונית מטווח הענישה המקובל בנסיבות דומות (ראו: ע"פ 6298/96 מדינת ישראל נ' יחיא (לא פורסם, 5.11.1997); ע"פ 5057/06 אגבריה נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 3.5.2007); ע"פ 10217/08 חשנטיקי נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 11.8.2009)). המקרה שלפנינו, לכאורה, אכן איננו נכנס בגדריהן של הקטגוריות הללו. זאת ועוד, המעשים בהם הודה המערער הינם אמנם קשים. כמו כן בית המשפט הנכבד קמא ציין לזכותו את העובדה שהעבירות בוצעו בשעה שהמערער היה מצוי בתקופה של פסילה על-תנאי. אין גם יסוד לטענותיו של המערער בדבר חוסר ההבנה שנפלה כביכול בינו לבין השוטרים ובעניין הפסקת המרדף ביוזמתו. קביעותיו של בית המשפט הנכבד קמא בשאלות אלה היו מבוססות היטב בעובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה המערער, ומשכך – אין מקום להתערבות בהן.

12. יחד עם זאת ועל אף האמור בפסקה 11 שלעיל, הנני סבור כי קיימת פה הצדקה להתערבות מתונה בעונש, וזאת עקב התנהלותה של התביעה במקרה זה, המעוררת תחושה לא נוחה במקצת. נאמר בעבר, כי היחסים בין התביעה לבין הנאשם במסגרת הסדר טיעון הם יחסים מעין-חוזיים (ראו: דנ"פ 1187/03 מדינת ישראל נ' פרץ, פ"ד נט(6) 281 (2005)). מסיבה זו:

"כשם שבכל חוזה מגדירים הצדדים לחוזה את ההתחייבויות שהם מקבלים על עצמם במסגרת החוזה, כך ראוי כי גם הצדדים להסדר הטיעון יגדירו בהסדר מה הן ההתחייבויות שהם מקבלים על עצמם במסגרתו. על הצדדים להסדר הטיעון לנסח את ההסדר באופן שיבהיר בצורה הטובה ביותר את ההבנות ביניהם, ובכלל זה את ההתחייבויות שכל צד מקבל על עצמו. שכן על יסוד הבנות אלו מגבשים הצדדים להסדר – ובייחוד הנאשם – ציפיות כאלו ואחרות, כפי שכל צד לחוזה מגבש ציפיות על יסוד ההסכמות שגובשו בחוזה (שם, 297-298)".

כאשר נאשם מודה בעובדות כתב האישום במסגרת הסדר טיעון, הודאתו מתבססת בדרך כלל על ההנחה לפיה הוא זוכה ל"תמורה" מסוימת מן התביעה בעד הודאתו. תמורה זו יכולה להיות הסכמה בין הצדדים לעניין חומרת העונש, תיקון של עובדות כתב האישום, או שינוי בסעיפי האישום. קיימת חשיבות רבה לכך שמהות ה"תמורה הניתנת" תובהר במדויק לנאשם, וכי ההתחייבויות שנוטלת על עצמה התביעה, לצד הדברים שביחס אליהם היא איננה מתחייבת, יוגדרו במפורש במסגרת הסדר הטיעון. ללא הגדרה מפורשת של הדברים קיים חשש ממשי לכך שהנאשם יפתח ציפיות מוטעות ביחס להסדר וביחס להתנהגות הצפויה של התביעה. גם במקרה בו התביעה אינה מעניקה "תמורה" של ממש בהסדר הטיעון, עליה להבהיר זאת לנאשם. קשה לקבל מצב בו התביעה עורכת שינויים בעובדות כתב האישום, או בסעיפי האישום על מנת ליצור בפני הנאשם "רושם" של הקלה, ובכך משיגה את הודאת הנאשם, בעוד היא, מצידה, איננה מייחסת לתיקונים משמעות של ממש, וטוענת (כפי שהתבטאה באת כוח התביעה בפני בית המשפט המחוזי הנכבד) כי אין באלה כדי "לשנות את ההתייחסות לענישה ולחומרת העבירה".

13. במקרה זה תוקן, כאמור, כתב האישום במסגרת הסדר הטיעון, כך שהעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה הומרה בעבירה של חבלה בכוונה-מחמירה, תוך מחיקת אחד מן הסעיפים המתארים את עובדות אופן נהיגתו המסוכנת של המערער. יש לציין כי העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, והעבירה של חבלה בכוונה מחמירה, הן עבירות שהעונש המירבי הנקוב בצידן הוא עשרים שנות מאסר. כיוון שאין הבדל במידת העונש בין העבירות הנ"ל, היה זה סביר מצד הנאשם להניח – בהיעדר אמירה מפורשת אחרת – כי משמעות שינוי הסעיף נעוצה בקביעות שבאו לידי ביטוי בפסיקה דווקא ביחס לעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. הנה כי כן, על בסיס השינוי בסעיף יכול היה המערער לצפות מן התביעה להתייחסות מקלה מעט מזו הניתנת למקרים בהם סעיף שהאישום הוא סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. אלא שלא כך התנהלו הדברים. במסגרת טיעוניה לעונש בפני בית משפט קמא טענה המדינה כי יש לראות במקרה הנוכחי חלק מ"מכת המדינה" של מרדפים בכבישים, ודרשה להחיל על מקרה זה את פסיקתו של בית משפט העליון ביחס לאותה תופעה, שקבעה כי במקרים מעין אלה – יש לנקוט יד קשה ולהעדיף את שיקולי ההרתעה על פני הנסיבות האישיות. רשימת הדוגמאות אליהן הפנתה התביעה בבית המשפט המחוזי הנכבד על מנת לבסס את רף הענישה בו היא מעוניינת הייתה מורכבת רובה ככולה (למעט פסק דין אחד) מפסיקה שדנה בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה. בטיעוניה אף ציינה התביעה, כי ללא קשר לסעיף בו מואשם הנאשם, יהא זה סעיף 332, או סעיף 329 לחוק, יש לנקוט בענישה מרתיעה במקרים של נהיגה פרועה המסכנת את חיי הציבור.

בהמשך לטיעוניה של המדינה, הסתמך בית המשפט הנכבד קמא על הפסיקה בעניין העבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תוך ציטוט מפסק הדין המנחה בעניין זה: ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיען (לא פורסם, 11.11.2004), שקבע רף ענישה מחמיר לעבירה האמורה. בית המשפט הנכבד קמא אמנם ציין כי במקרה שלפנינו מדובר בהודאה בעבירה אחרת, אך ראה לנכון להחיל את הפסיקה שדנה בסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה – על ענייננו נוכח הנסיבות העובדתיות ה"זהות למדי", כלשונו.

14. התנהלות התביעה במקרה זה, שהביאה את המערער להודות במסגרת הסדר טיעון – בעובדות מסוימות אגב שינוי סעיף האישום – וזאת מבלי להבהיר למערער כי אין מבחינתה משמעות לשינוי הסעיף, מצדיקה לטעמי הקלה מסוימת בעונשו של הנאשם. אילו היתה התביעה פורסת בפני המערער ובא כוחו את מלוא הנפקות (או במקרה זה – חוסר המשמעות) של החלפת סעיף האישום, לשיטתה, ייתכן והמשא ומתן לקראת הסדר הטיעון היה מתנהל אחרת, ומגיע לתוצאות אחרות מבחינת המערער. מעבר לכך, במקרה זה מתקיימות גם נסיבות אישיות נכבדות התומכות בהקלה מתונה בעונש, ואלה כוללות בין השאר: היעדר כל עבר פלילי, שירות צבאי תקין, תסקיר חיובי מאד של שירות המבחן, מצב בריאותי קשה של אביו של המערער ומצבו הנפשי של המערער עצמו, הקורא להמשך טיפול עקב משבר החרדה בו הוא מצוי בעקבות אירועי נפילת הקאסמים בשדרות.

15. נוכח כל האמור לעיל – אם תתקבל דעתי הייתי מציע לחבריי לקבל את הערעור חלקית, במובן זה שעונש המאסר בפועל שהושת על המערער יופחת ויועמד על 18 חודשים, תחת 24 החודשים שגזר עליו בית המשפט המחוזי הנכבד. יתר מרכיבי העונש יישארו ללא שינוי.

ש ו פ ט

השופט א' פרוקצ'יה:

1. המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של חבלה בכונה מחמירה והפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו. נגזרו עליו 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, ופסילת רשיון.

2. חברי, השופט מלצר, מנתח בהרחבה את נסיבות העבירות, ההשתלשלות הדיונית שהובילה להסדר טיעון, לתיקון כתב האישום, ולהודאת המערער בכתב

האישום המתוקן. כן הוא סוקר את ההיבטים האינדיבידואליים השונים לקולא, הפועלים לזכות המערער, ובהם גילו הצעיר, העדר עבר פלילי, הודאתו בעבירות נשוא כתב האישום המתוקן, והמלצה חיובית של שירות המבחן. בעקבות ניתוח כלל הנסיבות, מציע חברי להקל בעונשו של המערער ולהעמידו על 18 חודשי מאסר בפועל, תחת 24 חודשים שנגזרו עליו בבית המשפט קמא. גישתו זו נסמכת על שילוב בין ההיבטים האינדיבידואליים לקולא בעניינו של המערער לבין גורם נוסף הקשור בדרך התנהלות התביעה, ועמדתה לענין העונש בעקבות הסדר הטיעון. בענין אחרון זה, גישת חברי היא כי יש טעם לפגם בעמדתה העונשית של התביעה שעמדה בטיעוניה על ענישה מחמירה של המערער, המתאימה לעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, אף שזו הומרה במסגרת הסדר טיעון לעבירה קלה ממנה של חבלה בכונה מחמירה. בעמדה עונשית זו של התביעה יש משום פגיעה בציפיותו הלגיטימית של המערער להקלה מסוימת בעונשו בעקבות הסדר הטיעון, ולהתייחסות עונשית מקלה יותר של התביעה עמו, המתחייבת מכך. בהינתן גורם זה, בהשתלבותו עם מצבור הנסיבות האישיות לקולא, מציע חברי להפחית בעונש, כאמור.

3. אני מצטרפת בהסכמה לגישתו העקרונית של חברי לפיה, הסדר טיעון, המביא עמו המרה של הוראת חיקוק אחת בהוראת חיקוק אחרת, המוחזקת חמורה פחות, הינו בר משמעות בשיקולי הענישה. נאשם המודה בכתב אישום מתוקן כאמור זכאי, אכן, לצפות כי השינוי לקולא בהוראת החיקוק יביא עמו הקלה יחסית בעונש. יחד עם זאת, יחסיות זו אינה מנותקת מפרטי המעשה, והיא קשורה קשר בל ינתק עם פרק העובדות בכתב האישום, בהם הודה הנאשם. שיקולי הענישה נסמכים, בראש וראשונה, על תשתית העובדות המוכחת בהסדר הטיעון באמצעות הודאת הנאשם, כשאליה מצטרף סעיף החיקוק החדש המגדיר את טיב הנורמה הפלילית המופרת. הגדרת הנורמה הפלילית המוסכמת בהסדר הטיעון, על רף החומרה המיוחס לה בחוק, אוצלת על שיקולי הענישה. הענישה נסמכת, בין היתר, על התשתית העובדתית המוכחת, כפי שזו מתועלת למסגרת העבירה על פי סעיף החיקוק המצויין בכתב האישום המתוקן. רף החומרה מושפע, בין היתר, משני מרכיבים אלה.

4. בענייננו, הנורמה הפלילית בכתב האישום המקורי כללה עבירה חמורה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה בניגוד לסעיף 332(2) לחוק העונשין, שהעונש המירבי על הפרתה הוא עשרים שנה. עבירה זו הומרה בהסדר הטיעון לעבירה של חבלה בכונה חמורה בניגוד לסעיף 329(2) לחוק העונשין, שהעונש המירבי בצידה גם הוא עשרים שנה. אף שמסגרת הענישה המירבית הינה זהה בשתי העבירות, ניתן להניח כי בהמרת סעיף החיקוק מעבירה של סיכון חיי אדם לעבירה של חבלה בכונה מחמירה היתה

טמונה כוונה של הקלה מסוימת בעונש בנסיבות הספציפיות למקרה זה. למערער קמה ציפייה לגיטימית להקלה מסוימת בענישה עקב המרת העבירה המקורית בעבירה נשוא הסדר הטיעון, וראוי היה כי התביעה תתן ביטוי לציפייה מוכרת זו בטיעונה לעונש, והיא לא עשתה כן.

5. יחד עם זאת, בגדרו של ערעור על העונש, שומה עלינו לבחון את מהות העונש שנגזר על הנאשם בפועל, ולהעריך האם הוא חורג ממתחם הענישה הראוי בנסיבות הענין אפילו נפלה טעות בהתייחסותה העונשית של התביעה. בחינת העונש במקרה זה מלמדת כי ההקלה המתבקשת עקב הסדר הטיעון אכן מצאה את ביטוייה בענישה שנגזרה בסופו של יום בידי בית המשפט קמא. העונש שנגזר על המערער הינו מקל באופן משמעותי מרף הענישה המחמיר המקובל בעבירות סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, על אף שעובדות המקרה מתיישבות גם עם הנורמה הפלילית המחמירה יותר. בעבירת סיכון חיי אדם נגזר בדרך כלל עונש חמור מזה שנגזר כאן גם ביחס לנאשמים בעלי עבר נקי, שזו להם ההיתקלות הראשונה עם החוק, וגם כאשר לזכותם נסיבות אישיות שונות לקולא. ההחמרה בענישה בעבירות סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה מתחייבת במסגרת המלחמה בתופעת מרדפי הרכב בכביש, שהפכה מכת מדינה באזורים שונים בארץ. הענישה בעניינו, חרף מסכת העובדות החמורה, מתונה באופן ניכר מזו המקובלת בעבירות סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, והיא מאזנת כראוי בין חומרתם הניכרת של מעשי העבירות שהמערער הודה בהם, אל מול נסיבותיו האינדיבידואליות, לרבות ציפייתו לגיטימית להקלה מסוימת בעונש, הנגזרת מהמרת עבירת האישום במסגרת הסדר הטיעון (השוו ע"פ 2079/06 אבו עצא נ' מדינת ישראל (7.6.06); ע"פ 2100/06 מדינת ישראל נ' אבולקיען (7.6.06); ע"פ 3383/05 אנוואר נ' מדינת ישראל (27.10.05); ע"פ 342/05 אלדביעא נ' מדינת ישראל (27.6.05); ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן (11.11.04)).

בנסיבות אלה, הייתי נמנעת, כשלעצמי, מלהתערב בענישה כפי שנקבעה בידי בית משפט קמא, משהיא מאזנת בעיני כראוי בין היבטי החומרה והקולא הצריכים לענין.

הייתי דוחה, אפוא, את ערעור המערער על עונשו.

המשנה לנשיאה א' ריבלין:

כמו חברתי השופטת פרוקצ'יה, גם אני סבור שאין להתערב בעונש שנגזר על המערער. העונש שנגזר עליו מביא בחשבון כבר את הנסיבות המקילות, לרבות אלה המתבקשות מהסדר הטיעון.

המשנה-לנשיאה

הוחלט, ברוב דעות, כאמור בפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה, כנגד דעתו החולקת של השופט ח' מלצר.

ניתן היום, ג' באדר תש"ע (17.2.2010).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה-לנשיאה